

FATCA və CRS

haqqında məlumatlandırma

FATCA nədir?

FATCA (**F**oreign **A**ccount **T**ax **C**ompliance **A**ct) - xarici hesablar üzrə vergi əməl etməsi aktıdır.

ABŞ Konqresi tərəfindən 18 mart 2010-cu il tarixdə qəbul edilmiş və 1 yanvar 2013-cü il tarixdən qüvvəyə minmişdir. Bu Akt - ABŞ vətəndaşları və digər vergi ödəyicilərindən onların başqa dövlətlərdə olan maliyyə hesabları haqqında, xarici maliyyə institutlarından özlərinin bu cür müştəriləri haqqında məlumatların ABŞ-ın Daxili Gəlirlər İdarəsinə (Internal Revenue Service - IRS) açıqlanmasını tələb edir. FATCA-nın əsas məqsədi ABŞ vergi ödəyiciləri tərəfindən vergidən yayınmaya qarşı mübarizə və federal vergi gəlirlərinin artırılmasıdır.

22.04.2014-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 103s nömrəli sərəncamı ilə Xarici Hesablar üzrə Vergi Əmələməsi Aktı (FATCA) tələblərinin həyata keçirilməsi barədə Hökumətlərarası Sazişin bağlanması məqbul hesab edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 04 sentyabr tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə ABŞ Hökuməti arasında vergi tələblərinin yerinə yetirilməsi üzrə beynəlxalq qaydalara əməl olunmasının yaxşılaşdırılması və Xarici Hesablar üzrə Vergi Əmələməsi Aktı (FATCA) tələblərinin həyata keçirilməsi barədə Saziş imzalanmışdır.

Azərbaycanda FATCA-nın tətbiqinə 1 iyul 2014-cü il tarixdən başlanılmışdır.

FATCA ilə bağlı ətraflı məlumatı IRS-in rəsmi sahifəsindən

(<https://www.irs.gov/businesses/corporations/foreign-account-tax-compliance-act-fatca>) və ya Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin web-sahifəsindən

(<http://www.taxes.gov.az/modul.php?name=beynelxalq&cat=92>) əldə edə bilərsiniz.

CRS nədir?

CRS(**C**ommon **R**eporting **S**tandard) - Ümumi Hesabatlılıq Standartıdır.

Vergitutma məqsədləri üçün müxtəlif dövlətlər tərəfindən xarici şəxslərin oradakı maliyyə institutlarında olan hesabları haqqında məlumatların toplanması və həmin şəxslərin rezident olduqları dövlətlərlə avtomatik mübadiləsinin vahid prinsiplərini tənzimləyir. Bu standart 2014-cü ildə İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (Organization for Economic Co-operation & Development - OECD) tərəfindən hazırlanıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti 4 avqust 2016-cı il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş «2016-cı ildə vergi sahəsində aparılacaq islahatların istiqamətləri»ndə ölkə hüduqlarından kənarında əldə olunmuş gəlirlərin vergiyə cəlb olunmasında şəffaflığı təmin etmək və səmərəli vergi nəzarəti həyata keçirmək üçün digər dövlətlərlə maliyyə məlumatlarının avtomatik mübadiləsi məqsədilə hökumətlərarası müqavilələrin bağlanması nəzərdə tutulub.

Azərbaycanda CRS-in tətbiqinə 1 iyul 2017-ci il tarixdən başlanılmışdır.

CRS ilə bağlı ətraflı məlumatı OECD-in rəsmi sahifəsindən (<http://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/common-reporting-standard/>) və ya Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin web-sahifəsindən (<http://www.taxes.gov.az/vn/metbuat/chixish/2017/ZFatizade.pdf>) əldə edə bilərsiniz.

Hər iki Hökumətlərarası Sazişlər əsasında məlumat mübadiləsinin aparılması məqsədi ilə səlahiyyətli orqan Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi müəyyən edilmişdir.

FATCA və CRS üzrə tələblər nədir?

Banklar üzrə tələblər:

Banklarda hesabı olan fiziki və hüquqi şəxslər arasında xarici ölkələrin vətəndaşları və ya rezidentləri ilə əlaqədar toplanmış məlumatlar illik əsasda Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinə təqdim edilir. Vergilər Nazirliyi ABŞ vətəndaşları və ya rezidentləri ilə əlaqədar məlumatları ABŞ-ın Daxili Gəlirlər İdarəsinə (IRS), digər xarici ölkələrin vətəndaşı və ya rezidentləri ilə əlaqədar məlumatları isə İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatına (OECD) təqdim edir.

Müştərilər üzrə tələblər:

Banklarda yeni hesab açan fiziki və hüquqi şəxslər Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi tərəfindən təqdim olunan “Vergi rezidentliyinin müəyyən edilməsi üçün özünüqiymətləndirmə anketi”ni və IRS tərəfindən təqdim edilən müvafiq W-8BEN, W-8BEN-E, və ya W9 formalarının doldurulmalıdırlar.

Bankda hesabı açmaq istəyən müştəri Özünüqiymətləndirmə anketi doldurmadiqda hesabın açılmasından imtina edilir.

Fiziki şəxslərin anketləri: [Fiziki şəxslərin vergi rezidentliyinin müəyyən edilməsi üçün özünüqiymətləndirmə anketi.docx](#); [W 8 BEN.pdf](#); [W 9.pdf](#)

Hüquqi şəxslərin anketləri: [Hüquqi şəxslərin vergi rezidentliyinin müəyyən edilməsi üçün özünüqiymətləndirmə anketi.docx](#); [W 8 BEN E.pdf](#)

Hesabat verilməli hesablar hansılardır?

Anketlərdə qeyd olunan suallara verilən cavablara əsasən FATCA və ya CRS üzrə hesabat verilməli hesablar müəyyən olunur.

Fiziki şəxslərə münasibətdə:

- Xarici ölkələrin vətəndaşları;
- Xaricdə olan hər hansı bank hesabına dövrü ödənişlər edən şəxslər;
- Xaricdə ünvanı olan şəxsə etibarnamə və ya imza səlahiyyəti verən şəxslər;
- Maliyyə institutuna öz yeganə ünvanınız kimi “vasitəçi ünvanı” və ya “əmanət ünvanı” təqdim edən şəxslər;
- Xarici telefon nömrəsinə sahib olan şəxslər;
- Green card sahibləri;
- Xaricdə Müəyyən Müddət Keçirmə Testinin şərtlərini* təmin edən şəxslər.

*Müəyyən Müddət Keçirmə Testinin şərtləri:

Xarici ölkə ərazisində 183 gün və ya daha uzun müddət keçirdiyiniz halda Testin şərtlərini təmin etmiş hesab olunursunuz. ABŞ rezidentliyini müəyyən etmək üçün hesablama aşağıdakı qaydada aparılır: [Cari ildə bütün günlər (ən azı 31 gün)] + [əvvəlki ildəki günlərin 1/3-i] + [iki il əvvəlki günlərin 1/6-i] ≥ 183 gün.

Bu qayda diplomat, müəllim, tələbə və ya idmançılara münasibətdə tətbiq edilmir.

Hüquqi şəxslərə münasibətdə:

- Xarici ölkədə təsis edilmiş şirkətlər;
- Xarici ölkədə təsis edilmiş şirkətlərin filial və nümayəndəlikləri;
- Hüquqi şəxsin növü (iştirakçı olmayan yurisdiksiyada yerləşən və digər maliyyə institutu tərəfindən idarə olunan maliyyə institutunun və ya Passiv NFE-lərin nəzarətçilərindən hər hansı biri xarici ölkə vətəndaşı və ya rezidenti olarsa).